

Bezinning 22: Voorwaarde: armoede

Lucas 16, 19-31 = C-jaar 26° zondag door het jaar

‘Er was eens een rijke man, die gewoon was zich te kleden in purperen gewaden en fijn linnen en die dagelijks uitbundig feestvierde. Een bedelaar die Lazarus heette, lag voor de poort van zijn huis, overdekt met zweren. Hij hoopte zijn maag te vullen met wat er overschoot van de tafel van de rijke man; maar er kwamen alleen honden aanlopen, die zijn zweren likten. Op zekere dag stierf de bedelaar, en hij werd door de engelen weggedragen om aan Abrahams hart te rusten. Ook de rijke stierf en werd begraven. Toen hij in het dodenrijk, waar hij hevig gekweld werd, zijn ogen opsloeg, zag hij in de verte Abraham met Lazarus aan zijn zijde. Hij riep: “Vader Abraham, heb medelijden met mij en stuur Lazarus naar me toe. Laat hem het topje van zijn vinger in water dompelen om mijn tong te verkoelen, want ik lijd pijn in deze vlammen”. Maar Abraham zei: “Kind, bedenk wel dat jij je deel van het goede al tijdens je leven hebt ontvangen, terwijl Lazarus niets dan ongeluk heeft gekend; nu vindt hij hier troost, maar lijd jij pijn. Bovendien ligt er een wijde kloof tussen ons en jullie, zodat wie van hier naar jullie wil gaan dat niet kan, en ook niemand van jullie naar ons kan oversteken”. Toen zei de rijke man: “Dan smeed ik u, vader, dat u hem naar het huis van mijn vader stuurt, want ik heb nog vijf broers. Hij kan hen dan waarschuwen, zodat ze niet net als ik in dit oord van martelingen terecht komen”. Abraham zei: “Ze hebben Mozes en de profeten: laten ze naar hen luisteren!” De rijke man zei: “Nee, vader Abraham, maar als iemand van de doden naar hen toe komt, zullen ze tot inkeer komen”. Maar Abraham zei: “Als ze niet naar Mozes en de profeten luisteren, zullen ze zich ook niet laten overtuigen als er iemand uit de dood opstaat.” ‘

Bezinning

Jezus is aan het woord. Het is zijn parabel, één van de vele. Een moeilijke parabel: de juiste interpretatie ligt niet voor de hand. De sleutel ligt niet in de parabel zelf, maar tien hoofdstukken vroeger, in Lucas 6, 20: ‘Gelukkig jullie die arm zijn, want van jullie is het koninkrijk van God.’ Ook daar zijn het Jezus’ woorden.

Er zijn twee delen. Eerst het kort gedeelte van vier verzen, dat de situatie schetst. Noch van de arme, noch van de rijke wordt enig kwaad gezegd. Het enige dat belangrijk is: de ene IS rijk, de andere IS arm. En dan is er het lang gedeelte van negen verzen.

Het lang gedeelte over Lazarus bij Abraham en de rijke in het oord van kwellingen en martelingen en de dialoog tussen de rijke en Abraham (verzen 23-31) dient enkel en alleen om de absolute voorwaarde voor de hemel aan te geven: arm zijn. Jezus stelt de arme als voorbeeld, zoals Hij dat deed in Lucas 6, 20. Hij draait de sociale orde – of liever wanorde – totaal om: de arme is de bevoorrechte, die omwille van zijn armoede en verlatenheid in de hemel komt. En de rijke komt in het oord van kwelling, omdat hij rijk is. Ook in Lucas 16, 14 zit dezelfde sleutel: Jezus vertelt deze parabel aan de Farizeeën, ‘die geldzuchtig waren’.

Actualisatie

Doorleef ik mijn armoede? Durf ik arm worden? Geloof ik dat God het eeuwig leven geeft aan de arme, aan mij als arme? Geloof ik dat zorg voor de arme een absolute ernst in zich draagt, een hoogdringendheid die door geen enkel excuus opzij geschoven mag worden?

Gebed

Heer Jezus,
zelf ben Je een arme geworden:
arm met de armen.
Dat was het duidelijkst aan het kruis.
Voor jou is het heel scherp:
de arme wint het grote lot,
de rijke valt uit de boot.
Geef ons de moed om hierop verder te denken
en er onze levensstijl naar te richten.
Laat niet toe dat we hieromtrent compromissen sluiten.
Amen.